

af det Ministerium, der er ansvarlig for Rigsdagen, og af hvilket den vedkommende Minister er udtraadt; det maa altsaa være en ny Akt, ifølge hvilken han ved Siden af at være islandsk Minister udnævnes til at være Minister for Riget uden Portefeuille og til som saadan at have Sæde i Statsraadet og Ansvar for Rigets almindelige Anliggender. En saadan Akt vilde selvfølgelig have en vis Betydning for Regjeringen overfor Rigsdagen, thi Udnævnelse af en Minister uden Portefeuille til Medlem af Statsraadet, naar denne Minister var bleven dømt af Rigsdagens Mistillid, vilde være ligesom et Slag i Ansigtet paa Rigsdagen og kunde drage politiske Følger efter sig. Dette vilde derfor en Regjering betænke sig paa at gjøre. Men betragtede man det som noget Traditionelt, at den islandsk Minister, der hører ind under Althinget, skulde have Sæde som saadan i „Geheimstetsraadet“, saa at vi altsaa maatte finde os i, at han stemte med over de Lovforslag, der skulde forelægges os, uagtet han stod i et saadant Forhold til os, som sildret, da kunde den for os ansvarlige Regjering skyde sig derind under; men det politiske Betænkkelige i dette Forhold ligger klart for. Det er overensstemmende med, hvad jeg udtalte igaar, naar jeg hævdede, at den islandsk Minister som saadan er os uvedkommende. Det er Statsraadet, der har Rigets og Islands almindelige Forhold under sig, og vi kunne paa ingen Maade være tjente med, at de Forhandlinger i Statsraadet, som vedkomme vor Virksomhed, blive paavirkede af en Minister, der for sin Embedsførelse er ansvarlig for en helt anden Forsamling. Dertil kommer en anden Omstændighed. Dette Althing, man har lavet, har som bekendt en meget bureaukratisk Karakter, og nu kan det godt hende, at Althinget kan være grumme godt fornøjet med en Minister, som vi ere meget misfornøiede med. Skulde Althinget da ikke have Lov til, efter at Island har faaet sin Forfatning, at beholde den paagjældende Minister, naar han vil tjene uden Løn; thi Løn ser jeg ikke, at Nogen kunde faae nogetsteds fra som særlig islandsk Minister. Det forekommer mig, at en Skisten af islandsk Minister ikke er en nødvendig Følge af en Skisten af det for os ansvarlige Ministerium, hvis man ellers vil unde Althinget nogen selvstændig Opfattelse af sine Forhold. Men dette, at et enkelt Medlem af Statsraadet kunde blive siddende, fordi han har Althingets Tillid, medens de øvrige Medlemmer af Ministeriet gik af, fordi de manglede vor Tillid, vilde kunne føre til en Uensartethed i Statsraadet, som vilde være uheldig og kun vilde tjene til at give et Begreb om den Forskjel, der er mellem et Geheimstetsraad fra gamle Dage og et Statsraad. Jeg kan derfor ikke Andet end vedblivende holde for, at den islandsk Minister, som er bleven til i Kraft af en Forfatningslov for Island, paa hvis enkelte Indhold vi ingen Indflydelse have,

maa staa som os uvedkommende, og at vi ikke kunne gaa ind paa, at der ved den islandsk Forfatning er skabt et Geheimstetsraad, og at maasse en enkelt Mand ved denne Forfatning kan have gjort sig selv til et Perpetuum mobile af det danske Statsraad imod Grundlovens Bestemmelse. Jeg vil indrømme, at under almindelige Forhold vil dette ikke faae nogen væsentlig praktisk Betydning, thi naar de politiske Forhold ere nogenlunde sunde, saa vil naturligvis Chefen for et Ministerium, der staar i et bestemt Forhold til Nationalforsamlingen, gjøre til Betingelse for sin Stilling, at ikke saadanne divergerende Elementer, der ikke ere ansvarlige for samme Forum, kunne krydse hans Bestyrelser for at lede Udviklingen i Overensstemmelse med Nationalforsamlingens Tanke. Men naar der er Uregelmæssigheder tilstede i de politiske Forhold — og der kan være Indflydelse nok endda, der gaa i Retning af at forstyrre den Udvikling, vi ønske — skulle vi være iverjse for at forhindre, at der indføres Tillæg til den grundlovmæssig bestaaende Ordning, Tillæg, der baade aabenbart og bagved Statsraadets hemmelige Døre kunde blive til ikke liden Besvær for vor Udvikling. Jeg siger, som jeg sagde igaar, at der er ingen Lov, at den islandsk Minister, naar han af den konstitutionelle Røng — thi at det er Røng — vel at mærke den konstitutionelle Røng —, der udnævnes og afskediger sine Ministre, er en Sætning, som det er aldeles overflødigt at fremhæve, men som den høitagtede Justitsminister har fundet det nødvendigt flere Gange at fremhæve ved at citere den paagjældende Bestemmelse i Grundloven — tillige er udnævnt til Minister uden Portefeuille for Riget, da ogsaa har Sæde og Stemme i Statsraadet og Ansvarlighed overfor Folkethinget, men at han har det som islandsk Minister i Kraft af den islandsk Forfatningslov, er en Sætning, som jeg vedblivende maa erklære for ikke at være i Overensstemmelse med Grundlovens §§ 14 og 15, Bestemmelser, som ikke lade sig forandre ved de to af mig nævnte Love. — Endnu har jeg et Par Bemærkninger at gjøre i Anledning af Ytringer, der faaldt igaar. Den høitagtede Kultusminister optog ganske vist den ene af de Sætninger i hans Foredrag, jeg omtalte, men ikke den anden. Den ærede Minister gjentog, at han var erfaren nok til ikke at tro, at Akt gik glat igjennem her, men i hans Foredrag hedder det endvidere, at han dog nærede det Haab, at et ønskeligt Resultat vilde fremkomme. Men naar det ønskelige Resultat kan fremkomme, uagtet den ærede Minister ikke faar Akt, hvad han har forlangt, saa har han altsaa forlangt Mere, end han selv erkjender for at være nødvendigt til et ønskeligt Resultat. — Til det ærede Medlem for Thjætted Amtets 2den Valgkreds (Sags) skal jeg bemærke, at det er hans Sag, om han misforstaar mine Ord, men naar han insinuerer, at der er